

Tilläggsbudget år 2002 avseende utgiftsområde 6 – Totalförsvaret

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över förslag till tilläggsbudget för budgetåret 2002 i proposition 2001/02:100 jämte motioner.

Propositionen

Regeringen föreslår att utgiftsområde 6 Totalförsvaret *reduceras* med 3,75 miljoner kronor för att finansiera en *ökning* av utgifterna under ett annat utgiftsområde.

Regeringen föreslår därför att ramanslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m.m.* – som under innevarande budgetår är uppfört med drygt 20 miljarder kronor – minskas med 3 750 000 kr.

Regeringen föreslår vidare att tre nya ramanslag förs upp på statsbudgeten år 2002. Det är

- 6:19 *Krisberedskapsmyndigheten* (59 miljoner kronor)
- 6:20 *Styrelsen för psykologiskt försvar* (5,4 miljoner kronor)
- 6:21 *Civilt försvar* (957,7 miljoner kronor)

För att finansiera de nya föreslagna ramanslagen *reduceras* utgifterna under ett stort antal andra anslag.

Skälen för regeringens förslag är att riksdagen har beslutat att Överstyrelsen för civil beredskap skall läggas ned den 30 juni 2002 (prop. 2001/02:10, bet. 2001/02:FöU2, rskr. 2001/02:91). Anslaget 6:3 *Funktionen Civil ledning* skall därför minskas.

Regeringen har vidare i propositionen Samhällets säkerhet och beredskap (prop. 2001/02:158) angett att verksamhetsområdet Det civila försvaret bör finansieras från *ett* anslag för Krisberedskapsmyndighetens förvaltningsutgif-

ter, *ett* anslag avseende förvaltningsutgifter för Styrelsen för psykologiskt försvar samt *ett* samlat anslag för övriga utgifter inom verksamhetsområdet.

Till följd av detta behöver ett nytt ramanslag 6:21 *Civilt försvar* anvisas. Ändamålet för detta nya anslag skall motsvara de ändamål som i dag finns för de anslag inom verksamhetsområdet det civila försvaret som finns uppförda i statsbudgeten exklusive förvaltningsutgifter för Krisberedskapsmyndigheten och Styrelsen för psykologiskt försvar. Regeringen avser att även finansiera utgifter för Gotsamprojektet och för vissa särskilda investeringar i etermedier från detta anslag.

Det innebär att anslagen avseende det civila försvaret bör förändras enligt nedanstående tabell.

Anslag	Ökning av anslag Kronor
6:19 Krisberedskapsmyndigheten	59 000 000
6:20 Styrelsen för psykologiskt försvar	5 400 000
6:21 Civilt försvar	957 737 000
Summa	1 022 137 000

Anslag	Minskning av anslag Kronor
6:3 Funktionen Civil ledning	258 367 000
6:4 Funktionen Försörjning med industrivaror	35 341 000
6:5 Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst	285 274 000
6:6 Funktionen Psykologiskt försvar	10 665 000
6:7 Funktionen Ordning och säkerhet	12 242 000
6:8 Funktionen Hälso- och sjukvård, m.m.	92 065 000
6:9 Funktionen Telekommunikationer, m.m.	102 985 000
6:10 Funktionen Postbefordran	239 000
6:11 Funktionen Transporter	78 997 000
6:12 Funktionen Energiförsörjning	145 962 000
Summa	1 022 137 000

Regeringen föreslår vidare att regeringen bemyndigas att under 2002, för ramanslaget 6:21 *Civilt försvar* besluta om avtal och beställningar avseende beredskapsåtgärder och andra åtgärder som syftar till att motstå svåra påfrestningar på samhället i fred, som inklusive tidigare avtal och beställningar som ingåtts med stöd av bemyndiganden för anslagen 6:3 *Funktionen Civil ledning*, 6:4 *Funktionen Försörjning med industrivaror*, 6:5 *Funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst*, 6:8 *Funktionen Hälso- och sjukvård m.m.*, 6:9 *Funktionen Telekommunikationer m.m.* och 6:11 *Funktionen Transporter* medför utgifter på högst 445 000 000 kr efter 2002. Summan motsvarar bemyndiganden som för 2002 lämnats för dessa ramanslag.

Motionen

I motion 2001/02:Fi42 (m parti) framhåller Moderata samlingspartiet att den föreslagna sammanslagningen av anslagen 6:3–6:12 till ett enda anslag medför en försämring av spårbarheten och minskar därmed riksdagens inflytande över det civila försvaret. I kommande budgetarbete bör regeringen därför redovisa den funktionella indelningen i olika anslagsposter inom ramanslaget 6:21 Civilt försvar (*yrkande 5*).

Försvarsutskottets ställningstagande

Riksdagen har i december år 2001 beslutat (bet. 2001/02:FöU2) att Överstyrelsen för civil beredskap skall läggas ned den 30 juni år 2002. En ny myndighet med planeringsuppgifter vid höjd beredskap och vid svåra påfrestningar på samhället i fred kommer att inrättas – Krisberedskapsmyndigheten. Riksdagen har även beslutat att den s.k. funktionsindelningen av det civila försvaret skall upphöra och därmed den anslagsstruktur som ansluter till funktionsindelningen. Den nu gällande anslagsstrukturen inom utgiftsområdet behöver göras om mot bakgrund av den beslutade reformeringen av budgetsystemet.

Regeringens förslag till tilläggsbudget för år 2002 ligger i linje med vad riksdagen har beslutat. Genom att skapa myndighetsanslag för Krisberedskapsmyndigheten respektive för Styrelsen för psykologiskt försvar samt ett anslag för finansiering av utgifter för civilt försvar – 6:21 *Civilt försvar* – förverkligas intentionerna i riksdagens försvarsbeslut för 2002–2004 inom krisberedskapsområdet. Åtgärder inom beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred och höjd beredskap kommer att koordineras bättre både när det gäller verksamhet och finansiering.

Från det nya anslaget finansieras dels åtgärder som inom ramen för höjd beredskap stärker förmågan att motstå väpnat angrepp, dels *vissa* investeringar för att motstå och hantera svåra påfrestningar i fred. Utskottet anser det rimligt att anslag som anvisas för höjd beredskap också skall kunna användas för insatser som stärker beredskapen att möta svåra påfrestningar på samhället i fred.

Moderata samlingspartiet framhåller i motion 2001/02:Fi42 (m parti) att regeringen i kommande budgetarbete bör redovisa en funktionell indelning i olika anslagsposter inom ramanslaget 6:21 Civilt försvar (*yrkande 5*). Den föreslagna sammanslagningen av anslagen 6:3–6:12 till ett enda anslag medför enligt Moderata samlingspartiet en försämring av spårbarheten och minskar därmed riksdagens inflytande över det civila försvaret.

Utskottet har vid åtskilliga tillfällen behandlat frågor som rör styrning och uppföljning av verksamheten inom totalförsvaret. Härvid har utskottet (i bet. 1998/99:FöU1) bl.a. betonat behovet av att förbättra riksdagens beslutsunderlag. Mål för verksamheten skall kunna preciseras och medelsanvändningen

ändamålsbestämmas. Inom ramen för riksdagens finansmakt (9 kap. 2 § RF) beslutar riksdagen såväl om ekonomiska resurser som om vad medlen skall användas till.

Utskottet konstaterar att motionärernas önskemål ligger i linje med vad utskottet tidigare anfört. Utskottet bedömer inte – mot bakgrund av utskottets tidigare uttalanden – att ett tillkännagivande till regeringen skall behövas för att riksdagen skall få ett relevant ekonomiskt beslutsunderlag även framgent när det gäller civilt försvar. Motionen behöver därför inte bifallas.

Utskottet tillstyrker sålunda regeringens förslag till tilläggsbudget för år 2002.

Utskottet tillstyrker vidare att regeringen bemyndigas att under 2002, för ramanslaget 6:21 *Civilt försvar*, besluta om avtal och beställningar avseende beredskapsåtgärder och andra åtgärder som syftar till att motstå svåra påfrestningar på samhället i fred, inklusive tidigare gjorda åtaganden, som medför utgifter på högst 445 000 000 kr efter 2002. Summan motsvarar de bemyndiganden som riksdagen lämnat för 2002.

Utskottet har inget att erinra mot att utgiftsområdet och anslaget 6:1 *Förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser* reduceras med 3,75 miljoner kronor för att finansiera en ökning av utgifterna under ett annat utgiftsområde.

Stockholm den 16 maj 2002

På försvarsutskottets vägnar

Henrik Landerholm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik Landerholm (m), Tone Tingsgård (s), Christer Skoog (s), Karin Wegestål (s), Stig Sandström (v), Åke Carnerö (kd), Olle Lindström (m), Ola Rask (s), Rolf Gunnarsson (m), Håkan Juholt (s), Berndt Sköldestig (s), Berit Jóhannesson (v), Margareta Viklund (kd), Anna Lilliehöök (m), Lars Ångström (mp), Erik Arthur Egervärn (c) och Runar Patriksson (fp).

Avvikande mening

Henrik Landerholm, Olle Lindström, Rolf Gunnarsson och Anna Lilliehöök (alla m) anför:

Den föreslagna sammanslagningen av anslagen 6:3–6:12 till *ett enda* anslag medför enligt vår mening en försämring av spårbarheten och minskar därmed riksdagens inflytande över det civila försvaret. Med den föreslagna ordningen kommer finansmakten när det gäller civilt försvar att flyttas *från* riksdagen *till* regeringen, eller till en myndighet under regeringen. Riksdagens insyn i och inflytande över medelsanvändningen kommer att begränsas jämfört med nuvarande ordning. För att i någon mån ge riksdagen möjlighet att bedöma hur – på sikt ca 2 miljarder kronor per år – närmare avses att disponeras anser vi därför att regeringen i kommande budgetarbeten bör redovisa den funktionella indelningen i olika anslagsposter inom ramanslaget 6:21 Civilt försvar (*yrkande 5*). Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.